

1. Turvakotipaikkoja lisätään!

Naisiin kohdistuva väkivalta on yksi Suomen suurimmista ihmisoikeusloukkauksista. Korona-aika on entisestään lisännyt perheissä tapahtuvaa väkivaltaa ja erityisesti matalan kynnyksen avopalveluiden kysyntää. Turvakotiin on monin paikoin vaikea päästä joko tilanpuutteen tai maantieteellisen etäisyyden vuoksi tai siksi, etteivät kaikki turvakodit ole esteettömiä.

Euroopan neuvoston suosituksen mukaan Suomessa tulisi olla 550 turvakotipaikkaa nykyisen 211 paikan sijaan. Vaikka turvakotien rahoitukseen on viime vuosina panostettu ja turvakotipaikkojen määrää nostettu, ohjattiin väkivaltaa kokeneita vuonna 2019 toiseen turvakotiin yli 2000 kertaa. Useimmin toiseen turvakotiin ohjattiin Uudellamaalla.

Vaikka turvakotien rahoitus ja maantieteellisen verkoston kattavuudesta huolehtiminen ovat valtion vastuulla, on kunnilla mahdollisuus vaikuttaa esimerkiksi turvakodin sijaintiin kunnassa sekä siihen, että turvakotiin pääsee myös liikuntarajoitteesta huolimatta. Tulee myös taata, ettei asunnottomuus, päihteiden käyttö tai mielenterveyshaasteet estä turvakotiin pääsyä ja että kaikkien asiakkaiden turvallisuus ja avuntarve huomioidaan riittävästi. Turvakotien saavutettavuus tulee varmistaa myös kansallisten vähemmistöjen kohdalla.

Turvakoti on kriisipalvelu, jossa oleskellaan vain lyhyen aikaa väkivallan tai sen uhan kokemisen jälkeen. Turvakotijakson jälkeisten palveluiden järjestämisestä vastaa kunta. Tutkimusten mukaan kuntien vastuulla olevissa lähisuhde- ja perheväkivallan uhrien avopalveluissa ja turvakotijakson jälkeisessä hoidossa on kuitenkin puutteita. Amnestyn kuntaselvityksen mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan laajuutta ei tunnisteta kunnissa ja väkivaltatyöhön budjetoidaan riittämättömästi.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Kuntaliitto suosittelivat jo vuonna 2008 kuntia sisällyttämään lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaation ja suunnitelmat osaksi kuntien hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuussuunnittelua ja asettamaan poikkihallinnollisen lähisuhde- ja perheväkivallan koordinaatioryhmän vastaamaan väkivallan ehkäisyn suunnittelusta, koordinoinnista ja seurannasta. Vielä vuonna 2019 ryhmä puuttui puolesta kyselyyn vastanneista 110 kunnasta ja vain noin joka kolmannella kunnalla oli voimassa oleva lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma. Noin joka viidennellä suunnitelma oli osa kunnan turvallisuussuunnitelmaa ja vajaalla kolmanneksella osa hyvinvointisuunnitelmaa. Niissä kunnissa, joissa oli lähisuhdeväkivallan ehkäisyn koordinaatio- tai yhteistyöryhmä, oli muita kuntia useammin myös muut suositusten mukaiset rakenteet lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn.

Väkivaltaa kohdanneiden tukipalveluista vastaavat pääasiassa järjestöt. Palveluita on kuitenkin riittämättömästi, ja niiden pitkäjänteinen rahoitus on epävarmaa. Suurin osa järjestöjen rahoituksesta on määräaikaista. Lisäksi on vaarana, että turvakoti- ja avopalveluiden välille muodostuu kuilu. Järjestöt katsovat, että matalan kynnyksen palveluverkosto tulisi laajentaa valtakunnalliseksi ja kattamaan kaikki naisiin ja tyttöihin kohdistuvat väkivallan muodot.

Suomi on sitoutunut noudattamaan Euroopan neuvoston yleissopimusta (nk. Istanbulin sopimus) naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta. Sopimuksen tavoitteena on suojella naisia kaikilta väkivallan muodoilta sekä ehkäistä ja poistaa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa ja saattaa väkivallantekijät syytteeseen. "Naisiin kohdistuva väkivalta" tarkoittaa sopimuksen mukaan naisiin kohdistuvaa ihmisoikeusloukkausta ja yhtä syrjinnän muotoa. Sopimuksen tarkoittamia väkivallan muotoja ovat mm. seksuaalinen väkivalta, seksuaalinen häirintä, ruumiillinen väkivalta, henkinen väkivalta, vainoaminen, avioliittoon pakottaminen, naisen sukuelinten silpominen ja kunniaan liittyvä väkivalta.